

DIE SCHÖPFUNG

13 MEI
2007

TERUGBLIK OP AFGELOPEN REPETITIES:

Nog een paar weken en dan is het 31 maart, de dag waarop de cd opname plaats zal vinden. Keihard wordt er gewerkt om de puntjes op de i te krijgen. Het is voor iedereen duidelijk dat we deze tijd nog best nodig zullen hebben. Op 31 maart zal er niet meer gerepeteerd worden, het moet er **zijn** op die dag! Voortdurend horen we Chris ook zeggen dat die dag geen repetitiedag is. Iedereen wordt bewust gemaakt van het feit, dat er dan niets meer fout mag gaan. **Alles** gebeurt op die dag: kennismaking tussen koor, orkest en solisten en gelijk opnames die op die dag klaar moeten!

Afgelopen 4 weken heeft Chris met elke partij afzonderlijk een half uur lang alleen gewerkt, door extra aandacht aan de punten te schenken die voor die betreffende partij nog problemen geven. Alle partijen zijn nu een keer geweest en vanavond zullen de sopranen voor de tweede keer weer eerder beginnen, zodat alle partijen nogmaals aan bod komen voor 31 maart. Geweldig zoals iedereen gemotiveerd is en de sfeer is super! We gaan er allemaal voor en zorgen er met elkaar voor dat we een geweldige cd zullen maken, waarvan de opbrengst naar War Child zal gaan.

ALGEMENE MEDEDELINGEN:

- Arnoud van der Laan van AE audio productions zal de cd-opname voor ons verzorgen.
- In deze **MUSA** vindt u het tweede deel van het onderwerp ademhaling, waarin u veel informatie zult vinden en de oefeningen worden toegelicht die we op de maandagavond doen.
- Inmiddels hebben we 72 mensen die zullen deelnemen aan de cd-opname. Het is fijn om te kunnen zeggen dat de meeste mensen hun bijdrage van 25 euro voor deze dag al hebben overgemaakt of contant hebben betaald. Toch is er een aantal mensen nog niet aan toegekomen om de bijdrage te betalen. Deze mensen willen we verzoeken toch deze maand het geld over te maken of contant te betalen bij Henriëtte of Dick. Henriëtte heeft een lijst waarop u zelf kunt zien of u wel of niet betaald heeft.
- Afgelopen zaterdag zijn we naar de Nikolauskirche in Rhede geweest om alles nogmaals door te spreken met Pfarrer Fleddermann. Na een hartelijk ontvangst kregen we een rondleiding door de kerk, die werkelijk

prachtig is. Tevens liet de Pfarrer ons het Altes Pfarrer Haus zien, waar we te zijner tijd gebruik kunnen maken van de toiletten (inclusief invalidentoilet) en ruimte om de pauze door te brengen.

Er kunnen 700 mensen in de kerk, dus er kunnen veel kaarten verkocht worden. Breng alle familie en vrienden mee, want de kerk moet vol! Tijdens dit bezoek is -op aanraden van de Pfarrer- besloten wel een korte pauze tijdens het concert op 13 mei te houden, maar tijdens deze pauze zal er geen koffie geschonken worden. Dit is niet te doen voor 700 mensen in zo'n korte tijd.

Natuurlijk komt het programma van die dag te zijner tijd nog uitgebreid in de **MUSA** te staan.

MEDEDELING VANUIT HET KOOR:

Het Collegium Musicum Loppersum zal vrijdag 6 april een Concert in de Petrus- en Pauluskerk Loppersum verzorgen.

Aanvang 20.00 uur. Toegang 15 euro.

Het vrouwenkoor van Collegium Musicum Loppersum zal werken van Poulenc, di Lasso, Palestrina en Brahms zingen. Tevens zal het Stabat Mater van Pergolesi uitgevoerd worden. Solisten Ellen Klopstra en Marieke Koster zullen hun medewerking verlenen. Dit alles onder leiding van Jelke Hamersma.

Informatie en kaarten zijn verkrijgbaar bij Charlotte Jansen.

HUISWERK:

-Zorg ervoor dat je alles uit het hoofd kan zingen. Niet in je boek duiken, maar vóóruit, over je boek heen zingen. Doe ook moeite om je aan de afspraken te houden. Er wordt nog veel vergeten. Probeer in dit verband de grote lijn van de repetities en de onderlinge samenhang te volgen. Er moet meer vooruitgang waarneembaar worden!

-Graag overal posters ophangen om het concert tot een groot succes te maken!

Stichting **MUSA** correspondentieadres:

H.A.B. Kamerink

Antwoordnummer 13601

9580 WB MUSSELKANAAL

Tel.: 0599-354673/0620795033

Fax: 0599-354691

E-mail: kamerink17@zonnet.nl

Rekeningnummer: 3017.26.086

-Ademhaling (2)-

Oefeningen voor de ademsteun

Het is onmogelijk om in dit korte bestek alle oefeningen die we doen te beschrijven. Soms is een oefening erg kort en geïnspireerd vanuit een fragment van de muziek waar we aan werken. Niet alle oefeningen worden dan ook door de koorleden als zodanig herkend. Toch zijn we constant met oefeningen bezig, ook omdat we leren kritisch te zijn naar onszelf en naar elkaar. De canons die ik graag als inzingoefeningen gebruik (daar heb je het al: zodra we begonnen zijn met zingen, zijn we aan het *oefenen* en is het een *oefening*) bieden veel mogelijkheden om bepaalde aspecten van (niet alleen!) de ademhaling duidelijk te maken.

1. Zingen is *ontspannen*. Als je lol hebt is dit het halve werk. Je bent voor meer dan 50% klaar. Het is een voorwaarde voor de rest. Als je ontspannen bent gaat de ademhaling vanzelf laag zitten. Het gaat vaak fout als je gaat nadenken. Toch is het belangrijk om bewust met je adem bezig te zijn omdat je op sommige plekken in de frasering *niet mag* ademen terwijl het ergens anders (komma's) juist *moet*. Daarom is zingen hetzelfde als *actief* uitademen.
2. Het leren overzien van *fraseringen*, muzikale zinnen: komma's en soms het "stokken" van de adem. Hierover in een latere *Musa* meer.
3. Zingen, ademen is *ruimte* scheppen voor jezelf: gebruik je hele lichaam zoals de cirkel die je met je armen beschrijft in de lucht bij *Make new friends*.
4. De *lasso-oefening* bij *Have you seen the ghost of Thom (Oo ooo oo Thom!)* laat je duidelijk voelen waar je middenrif zit. Mooi is dat het effect ook duidelijk is te horen! Bovenlichaam! Ademen op het juiste moment (*komma!*)
5. De *treintjesoefening*. In een bepaalde kadans *tsh tsh, pff pff* zingen en naar twee maten *abspannen* en opnieuw beginnen.
6. Keihard *OE!* roepen, het liefst met één hand op je buik.
7. Het nabootsen van een *sirene* (waardoor je de ademsteun vindt en daarna opeens hoger kan zingen).
8. *Door je ogen zingen*. Een gegeven waar sommigen niets mee kunnen, maar waardoor anderen bij het anders gaan kijken ook hun buikwand intrekken en een gevoel krijgen dat zingen *werken* is, iets wat je niet op de automatische piloot doet. Zeer geschikt voor zachte passages met een uitroepteken.
9. Een oefening met *ballonnen*. Alleen het opblazen van de ballon is al een oefening op zich (buik trekt in, ballon zet uit). Deze oefening leent zich ook voor het

"zichtbaar" maken van de spanning, de *beheersing* van een noot: de basis is niets (ppp, dubbel pianissimo/zeer zacht; het gewicht van de ballon); hoe harder, sterker de noot, het volume hoe harder de ballon samengedrukt wordt. Bovendien is de binnenkant van een ballon een mooie vergelijking met het *ensemblegevoel* in een koor: iedereen moet even hard zingen, zoals de druk in de ballon overal even groot is.

10. Het *uitblazen van een kaars*.
11. Het *wegblazen van een veertje*.
12. Op een teken van de dirigent ademt het koor in. De adem wordt vastgehouden en dan zonder te zingen uitgeblazen op bijvoorbeeld de medeklinker m, s, r of een klinker. Adem gelijkmatig uit, zonder stoten en denk bij de inademing aan het *ruiken aan een bloem*.
13. Op teken zingt het koor een toon, waarbij de inademing de ene keer zeer langzaam en de andere keer zeer snel is. Doel is leren reageren op het teken en inademen in het aangegeven tempo.
14. Crescendo en decrescendo zingen op een aangegeven toon, terwijl de spanning van de luchtkolom behouden blijft. Zo is een buigzame nuancering mogelijk, gecombineerd met een goede beheersing van de ademhaling.
15.

Koorademen

Soms komen er langer muzikale zinnen voor in een stuk. Of heel lange noten. Dan wordt vaak een bijzondere manier van ademen toegepast: het *koorademen of kettingademen*. Dit kan alleen in een koor. Het komt eigenlijk neer op om de beurt ademhalen, dus ademhalen als je buurman of buurvrouw nog zingt. Er is een aantal regels voor:

1. Je ademt niet gelijktijdig met een andere zanger die naast je staat. Als hij zingt adem jij en andersom.
2. Na de onderbreking *onhoorbaar* weer invoegen en mengen in de koorklank, op een vocaal (klinker)!
3. Op tijd inademen, vaker dan gewoonlijk, en niet als de lucht al op is. Zonder ruis!
4. Juist waar het anders niet mag: midden in muzikale zinnen, midden in woorden en lange noten.
5. Niet waar de tekst er om vraagt en niet voor een maatstreep of een metrisch sterk zwaartepunt.

Een koor kan dus "alsmaar doorzingen" zonder te ademen (de individuele leden ademen wel).

Chris Holman